

מילה כתובה

ערכה להדפסה • לכיתות ג'-י"ב, עולים וחני"מ • קריאה והבנה

סוגת הטקסט: סיפור קצר • נושא: בריונות רשת וחרם ב'קבוצת הכיתה'

מטרות

- לאתר את רצף האירועים בסיפור
- לזהות תפקידים בקבוצה: יוזם/ת, נגרר/ת, שותק/ת, עוצר/ת
- לנסח 'משפט עוצר' ולתכנן תגובה אחראית

מהלך שיעור - 45 דקות

5 ד'	פתיחה: "למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?"
10 ד'	קריאה ראשונה בקול + קריאה שנייה עם עיפרון (סימון מילים לא מוכרות)
8 ד'	חלק א' - שחייה (בזוגות), בדיקה במליאה
10 ד'	חלק ב' - צלילה: סימון, מיון, שפה ומבנה
8 ד'	חלק ג' - מעמקים: משימת תיבה + מעגל שיח קצר
4 ד'	כרטיס יציאה

גרסת 10 דקות: קריאה ← 2 שאלות שחייה ← סימון אחד ← שורה בכרטיס היציאה.

תשובות

חטי"ב	שחייה: 1. צילום מסך של עמרי נופל • 2. כי פחדה שיחשבו שהיא משעממת • 3. עוד ילדים הצטרפו והצילום נמחק • סימון: "חבריה, זה כבר לא מצחיק" • מיון: יוזם/ת: עידו נגררים: שלושים הפרצופים הצוחקים עוצר/ת: נטע, "מסכים. עידו, תמחק" • אוצר מילים: תחושת מתח ורצף זמן
חטי"ע	שחייה: 1. יצירת קצב מואט ומתח שמדגיש כל רגע של בחירה • 2. מסבירה מדוע רבים צחקו ולא התערבו, ומדוע ההתערבות של נטע השפיעה • 3. חזרה והקבלה ('מילה כתובה אחת יכולה... ומילה כתובה אחת יכולה...') • סימון: "חבריה, זה כבר לא מצחיק" • מיון: מחרף: הצופים רבים, הפוגע אינו רואה את פני הנפגע, המילה הכתובה נשארת שובר: התערבות של אדם אחד, הזמנת אחרים להצטרף
יסודי	שחייה: 1. על תום • 2. ביקשה להפסיק • סימון: "הוא הרגיש לבד" • מיון: מיון: עוזר: לכתוב 'בואו נפסיק', לשחק עם תום, לשתף מבוגר/ת פוגע: לשלוח עוד צחוקים
עולים	שחייה: 1. עצוב • 2. די! זה לא יפה • סימון: "נכון, די" • מילון: קבוצה=group • הודעה=message • צוחקים=laugh • עצוב=sad • די! enough=stop!
חני"מ	תמונות: עצוב • אומר/ת די • מיון: ✓ אפשר לספר: למורה, להורים, ליועצת ✗ לא: לדג

מעגל שיח

1. למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?
2. מה ההבדל בין צחוק 'איתי' לצחוק 'עליי'?
3. מה מבוגר/ת יכול/ה לעשות כדי שיהיה קל יותר לספר?

מתווה מצגת (איורים בסגנון תלת־ממדי חמוד)

1. שקופית פתיחה: טלפון תלת־ממדי שממנו יוצאות בועות מילים צבעוניות
2. רצף ההודעות - איפה זה התחיל להסלים
3. ארבעה תפקידים בקבוצה
4. משפטים עוצרים ודרכים לבקש עזרה
5. כרטיס יציאה: מה אני עושה כשאני רואה

🌐 מרחב בטוח: הפעילות היא תמיכה ולמידה – לא טיפול. מותר לא לשתף. כל דאגה לשלומו/ה של תלמיד/ה – פונים ליועצת. מודלים לשילוב: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

21:47

סיפור קצר

בשעה 21:37 עוד הכול היה רגיל בקבוצת הכיתה. מישהו שאל מה יש מחר במבחן, מישהי שלחה תמונה של חתול.

ב-21:41 עידו העלה צילום מסך: עמרי, בשיעור ספורט, נופל על המזרן. "הלוויתן חוזר לים 🐟", כתב. תוך דקה – שלושים פרצופים צוחקים.

ב-21:43 נטע ראתה את ההודעה. האצבע שלה כמעט לחצה על פרצוף צחק. 'כולם צוחקים', חשבה, 'אם לא אגיב, יחשבו שאני משעממת'.

ב-21:44 היא ראתה שעמרי 'מקליד...' ואז הפסיק. הסימן נעלם. היא דמיינה אותו יושב מול המסך לבד.

ב-21:47 נטע כתבה: "חבר'ה, זה כבר לא מצחיק. עמרי, אני איתך." לרגע – שקט. ואז עוד מישהו: "מסכים. עידו, תמחק." ועוד אחת. הצילום נמחק.

למחרת עמרי לא אמר כלום. אבל בהפסקה הוא התיישב ליד נטע. לפעמים מילה כתובה אחת יכולה לפגוע – ומילה כתובה אחת יכולה גם לעצור.

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה העלה עידו לקבוצה?

○ שאלה על המבחן ○ צילום מסך של עמרי נופל ○ תמונה של חתול

2. למה נטע כמעט הגיבה בצחוק?

○ כי באמת חשבה שזה מצחיק ○ כי פחדה שיחשבו שהיא משעממת ○ כי עמרי ביקש

3. מה קרה אחרי ההודעה של נטע?

○ כולם צחקו עליה ○ עוד ילדים הצטרפו והצילום נמחק ○ היא יצאה מהקבוצה

חלק ב' – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שמסמן את נקודת המפנה בסיפור, והעתיקו אותו:

2. מי מילא איזה תפקיד?

עידו · שלושים הפרצופים הצוחקים · נטע · "מסכים. עידו, תמחק"

יוזם/ת	נגררים	עוצר/ת

3. השעות בכותרות הפסקאות יוצרות בסיפור...

○ תחושת מתח ורצף זמן ○ בדיחה ○ רשימת קניות

חלק ג' - מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: כתבו את ההודעה שעמרי אולי התחיל להקליד ב־21:44 ולא שלח. מה הוא הרגיש? אחר כך כתבו 'משפט עוצר' משלכם.

אפשר להיעזר בגשיר מאח"ד (גוף · שכל · רגש · מערכת אמונות · חברה · דמיון) ובמילות קישור: ראשית · בנוסף · לעומת זאת · לכן · לסיכום.

לשיחה בזוגות: למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?

כרטיס יציאה · מילה כתובה שם: _____

משפט עוצר שאני מוכן/ה לכתוב:

אם אראה פגיעה, אפנה אל:

דבר אחד שאשנה בקבוצה שלי:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

21:47

סיפור קצר

- ¹ בשעה 21:37 עוד הכול היה רגיל בקבוצת הכיתה. מישהו שאל מה יש מחר במבחן, מישהי שלחה תמונה של חתול.
- ² ב־21:41 עידו העלה צילום מסך: עמרי, בשיעור ספורט, נופל על המזרן. "הלוויתן חוזר לים 🐟", כתב. תוך דקה – שלושים פרצופים צוחקים.
- ³ ב־21:43 נטע ראתה את ההודעה. האצבע שלה כמעט לחצה על פרצוף צחק. 'כולם צוחקים', חשבה, 'אם לא אני, יחשבו שאני משעממת'.
- ⁴ ב־21:44 היא ראתה שעמרי 'מקליד...' ואז הפסיק. הסימן נעלם. היא דמיינה אותו יושב מול המסך לבד.
- ⁵ ב־21:47 נטע כתבה: "חבריה, זה כבר לא מצחיק. עמרי, אני איתך." לרגע – שקט. ואז עוד מישהו: "מסכים. עידו, תמחק." ועוד אחת. הצילום נמחק.
- ⁶ למחרת עמרי לא אמר כלום. אבל בהפסקה הוא התיישב ליד נטע. לפעמים מילה כתובה אחת יכולה לפגוע – ומילה כתובה אחת יכולה גם לעזור.
- ⁷ מחקרים על התנהגות קבוצתית מתארים את 'אפקט הצופה מן הצד': ככל שיותר אנשים עדים לפגיעה, כך פוחת הסיכוי שמישהו יתערב, משום שכל אחד מניח שמישהו אחר יעשה זאת. ברשת האפקט חריף במיוחד – הצופים רבים, הפוגע אינו רואה את פני הנפגע, והמילה הכתובה נשארת. אולם אותם מחקרים מראים גם את הצד השני: די בהתערבות של אדם אחד כדי לשבור את הדממה ולהזמין אחרים להצטרף.

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו תפקיד השעות המופיעות בראשי הפסקאות?

- קישוט בלבד ○ יצירת קצב מואט ומתח שמדגיש כל רגע של בחירה ○ ציון זמן המבחן

2. כיצד הפסקה המדעית מאירה את הסיפור?

- מסבירה מדוע רבים צחקו ולא התערבו, ומדוע ההתערבות של נטע השפיעה ○ סותרת את הסיפור
- מספרת סיפור נוסף

3. משפט הסיום מבוסס על מבנה של:

- חזרה והקבלה ('מילה כתובה אחת יכולה... ומילה כתובה אחת יכולה...') ○ שאלה רטורית ○ רשימה

חלק ב' – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שמסמן את נקודת המפנה בסיפור, והעתיקו אותו:

2. מה מחריף את אפקט הצופה ברשת ומה שובר אותו?

- הצופים רבים
- הפוגע אינו רואה את פני הנפגע
- התערבות של אדם אחד
- הזמנת אחרים להצטרף
- המילה הכתובה נשארת

מחריף 	שובר

חלק ג' - מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

 משימת תיבה: כתבו מכתב לשכבה (10 שורות): הציעו 'אמנת קבוצת כיתה' בת שלושה סעיפים, ונמקו כל סעיף בעזרת הסיפור או הפסקה המדעית.

 אפשר להיעזר בגש"ר מאח"ד (גוף · שכל · רגש · מערכת אמונות · חברה · דמיון) ובמילות קישור: ראשית · בנוסף · לעומת זאת · לכן · לסיכום.

 לשיחה בזוגות: למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?

 כרטיס יציאה · מילה כתובה שם: _____

משפט עוצר שאני מוכן/ה לכתוב:

אם אראה פגיעה, אפנה אל:

דבר אחד שאשנה בקבוצה שלי:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

הסטיקר של תום

סיפור קצר

בקבוצה של הכיתה מישהו שלח סטיקר מצחיק על תום.

כולם שלחו פרצופים צוחקים. 😄😄😄

תום לא צחק. הוא הרגיש לבד.

רוני כתבה: "זה לא מצחיק את תום. בואו נפסיק."

למחרת רוני ותום שיחקו יחד בהפסקה.

חלק א' - שחיה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. על מי היה הסטיקר?

○ על רוני ○ על תום ○ על המורה

2. מה עשתה רוני?

○ צחקה ○ ביקשה להפסיק ○ יצאה מהקבוצה

חלק ב' - צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שמראה איך תום הרגיש, והעתיקו אותו:

2. מה עוזר ומה פוגע?

לכתוב 'בואו נפסיק' · לשלוח עוד צחוקים · לשחק עם תום · לשתף מבוגר/ת

פוגע 🤔	עוזר 🤗

חלק ג' - מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: כתבו לתום הודעה טובה שתעזור לו להרגיש שהוא לא לבד.

לשיחה בזוגות: למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?

כרטיס יציאה • מילה כתובה שם: _____

משפט עוצר שאני מוכן/ה לכתוב:

אם אראה פגיעה, אפנה אל:

דבר אחד שאשנה בקבוצה שלי:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

מילה כתובה

סיפור קצר

בקבוצה של הכתה יש הודעה רעה על דני.
 הרבה ילדים צחקים.
 דני עצוב.
 שירה כותבת: "די! זה לא יפה."
 עוד ילדים כותבים: "נכון, די."
 דני מרגיש יותר טוב.

מחסן מילים: קבוצה (group) • הודעה (message) • צחקים (laugh) • עצוב (sad) • די! (stop!)
 (!enough)

חלק א' - שחיה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך דני מרגיש בהתחלה?

○ שמח ○ עצוב ○ רעב

2. מה שירה כותבת?

○ די! זה לא יפה ○ חחק ○ לילה טוב

חלק ב' - צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. מתחו קו בין המילה לפירוש:

laugh	• •	קבוצה
sad	• •	הודעה
stop! enough!	• •	צחקים
group	• •	עצוב
message	• •	די!

2. לחצו על המשפט שבו עוד ילדים עוזרים, והעתיקו אותו:

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: כתבו משפט עוצר משלכם (אפשר להעזר: 'די', 'זה לא יפה', 'אני אתך')

לשיחה בזוגות: למה קשה כל כך להיות הראשון/ה שעוצר/ת?

כרטיס יציאה • מילה כתובה שם: _____

משפט עוצר שאני מוכן/ה לכתוב:

אם אראה פגיעה, אפנה אל:

דבר אחד שאשנה בקבוצה שלי:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

מילה כתובה

סיפור קצר

יש הודעה לא יפה. 📞

יואב עצוב. 😞

אני אומר/ת: די! 🖐️

אני עם יואב. 🤝

חלק א' - שחייה על פני השטח 🏊

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך יואב מרגיש?

ישן

שמח

עצוב

2. מה אני עושה?

לא מסתכל/ת

צוחק/ת

אומר/ת די

חלק ב' - צלילה 🤿

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. למי אפשר לספר? 🗂️

ליועצת 🗑️

לדג 🐟

להורים 👨👩

למורה 📖

לא ✕	אפשר לספר ✓

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

מה אני כותב/ת לחבר/ה עצוב/ה? (הקיפו)

אני חבר/ה שלך

בוא/י נשחק

די, זה לא יפה

אני איתך

אספר למורה

איך אני מרגיש/ה?

כרטיס יציאה • מילה כתובה שם: _____

משפט עוצר שאני מוכן/ה לכתוב:

אם אראה פגיעה, אפנה אל:

דבר אחד שאשנה בקבוצה שלי: